

gemeente Cuijk

Kadernota 2014

Cuijk, 21 mei 2013

0. Inhoudsopgave

0.	Inhoudsopgave	3
1.	Aanbieding.....	5
2.	Leeswijzer.....	6
3.	Inleiding	7
4.	Conceptradsbesluit	10
5.	Financieel beeld op hoofdlijnen	11
6.	Ontwikkelingen in de meerjarenraming 2014 - 2017	12
7.	Toelichting realisatie taakstelling 2013 -2017	16
8.	De 1 ^e Bestuursrapportage 2013	17
9.	Ontwikkelingen in 2013 met een incidenteel effect	17
10.	Ontwikkelingen in 2013 met een structureel effect	18
11.	Nieuwe beleid investeringen en exploitatie.....	20
12.	Grondslagen voor de Begroting 2014.....	24
13.	Overzichten investeringen 2014 - 2018.....	27

1. Aanbieding

Hierbij bieden wij uw raad de Kadernota 2014 aan. Wij presenteren u deze Kadernota in een tijd, die gekenmerkt wordt door aanhoudende onzekerheid over de toekomst van de overheidsfinanciën. Nederland is nog niet uit de recessie en naar het laat aanzien zal het ook nog wel even duren voordat het tij keert. Doordat een aantal maatregelen uit het regeerakkoord zijn geschrapt of doorgeschoven zal het kabinet, en dus hoogstwaarschijnlijk de gemeenten, dit met nieuwe bezuinigingsmaatregelen moeten opvangen. Gemeenten zijn genoodzaakt hun financieel perspectief wederom bij te stellen.

De afgelopen jaren heeft de gemeente Cuijk een aanzienlijke inspanning verricht bezuinigen met directe consequenties voor de burger zoveel mogelijk te voorkomen. Forse bezuinigen hebben plaatsgevonden. Voor een totaalbedrag van € 3.090.000 zijn er vanaf 2011 in de meerjarenbegrotingen aan te realiseren stelposten en taakstellingen opgenomen. Hiervan betrof € 1.942.000 aan structurele bezuinigen op de bedrijfsvoering en structureel € 1.148.000 op bestaand beleid. Desondanks werd er in het verleden ruimte gevonden voor nieuw beleid. Een deel werd gedekt uit de reserves van onze gemeente.

Dankzij dit strakke financieel beleid is het deze bestuursperiode gelukt om meerjarig een verantwoord financieel beleid te voeren waarbij de lasten van de burger, in tegenstelling tot veel gemeenten, niet of nauwelijks zijn gestegen.

Het saldo van het meerjarenbeleid in deze Kadernota laat op basis van bestaand beleid in 2017 een positief saldo zien van € 143.000. Wanneer alle nieuwe voorstellen gehonoreerd worden zal echter een structureel tekort ontstaan van € 122.000 waarvoor ombuigingen gevonden moeten worden. In 2015 ontstaat een eenmalige negatieve uitschieter en in 2014 een eenmalig positief resultaat. Een verdere korting op de Algemene Uitkering zal in de nog uit te komen meicirculaire bekend worden. Het zal een grote uitdaging zijn deze ombuigingen te realiseren op de uitgaven.

Gezien de financiële situatie van de gemeente en de onzekerheden in de toekomst stellen wij u voor om voor de komende begrotingsperiode terughoudend om te gaan met nieuwe (beleids-) initiatieven, daar waar mogelijk in te zetten op een noodzakelijk geacht voorzieningenniveau en duurzaam om te gaan met de huidige infrastructuur, accommodaties en ons buitengebied.

Uitgangspunten hierbij zouden kunnen zijn;

- Nieuwe lasten in beginsel te dekken uit ombuigingen binnen bestaand beleid (nieuw voor oud).
- Vasthouden aan eerder genomen besluiten met betrekking tot kostendekkendheid van leges.
- Voor het genereren van inkomsten en het verlagen van de exploitatielasten ter dekking van de (structurele) tekorten in de begroting is alles bespreekbaar.

Wij nodigen u uit om samen met ons (ombuigings)voorstellen te ontwikkelen om tot een sluitend meerjarenperspectief voor de gemeentelijke begroting te komen. Daartoe zullen wij u binnenkort zowel een inhoudelijk als een procesmatig voorstel doen toekomen.

Burgemeester en wethouders van Cuijk.

2. Leeswijzer

In de Inleiding op deze Kadernota schetsen we de politiek-bestuurlijke context waarin de Kadernota en de daarin opgenomen maatregelen tot stand zijn gekomen. Daarna leggen we u een concepraadsbesluit voor waarmee u de Kadernota 2014 en zijn inhoud vaststelt en ons college opdraagt langs die lijnen de Begroting 2014-2017 op te stellen.

Hoofdstuk 5 bevat de financiële hoofdlijnen: wat was de stand van zaken toen u de Begroting 2013-2016 vaststelde en wat daarin inmiddels is gewijzigd als gevolg van autonome ontwikkelingen en raadsbesluiten.

In hoofdstuk 7 leggen wij verantwoording af over de voortgang van de realisatie van de bezuinigingen 2013 .

Drie aparte hoofdstukken (hoofdstuk 8 tot en met 10) wijden we aan het boekjaar 2013. Dit is de eerste Bestuursrapportage over de uitvoering van de Begroting van dit jaar. Wij zullen u voorstellen doen om de Begroting 2013 op orde te houden, maar we doen ook enkele voorstellen voor aanvullende uitgaven.

In het daarop volgende hoofdstuk 11 presenteren wij u een aantal voorstellen voor nieuw beleid.

Tot slot worden in hoofdstuk 12 de grondslagen voor de Begroting 2014 weergegeven zoals deze zijn opgesteld in afstemming met de gemeenten Grave en Mill en Sint Hubert.

3. Inleiding

Conform de Verordening op grond van artikel 212 van de Gemeentewet legt ons college jaarlijks voor 1 juni een Kadernota voor aan de raad. Daarin informeren wij u over de uitvoering van de Begroting in het betreffende boekjaar (in casu 2013) en schetsen we de financiële hoofdlijnen/kaders voor de komende vier jaar. Op grond van uw besluiten bij de Kadernota gaat ons college vervolgens aan de slag om de Begroting op te stellen die wij u in november ter vaststelling aanbieden.

De Kadernota is het moment bij uitstek om alle wensen af te zetten tegen de beschikbare financiële mogelijkheden. Kortom: u maakt een integrale afweging. Bij de behandeling van de Kadernota geeft u als Raad van de gemeente Cuijk invulling aan uw *core business*: het stellen van prioriteiten en het maken van politieke keuzes.

Bestuursrapportage 2013

De voortgangsrapportage over 2013 laat een grillig verloop zien en veronderstelt een voorzien tekort van € 408.000. Dit is grotendeels gebaseerd op ervaringen en aannames over de eerste drie maanden van 2013. Het betreft aanpassingen betreffende autonome ontwikkelingen binnen bestaand beleid en effecten van externe ontwikkelingen op onze begroting. Verderop worden deze ontwikkelingen met financiële gevolgen nader toegelicht. U wordt gevraagd om de begroting 2013 hierop bij te stellen.

Kabinetsplannen

Onlangs sloten het kabinet en de sociale partners het Mondriaanakkoord waarbij een aantal cruciale bezuinigingen en arbeidsmarkthervormingen uit het regeerakkoord zijn bijgesteld. Doordat een aantal belangrijke maatregelen uit het regeerakkoord zijn geschrapt of doorgeschoven dreigt een gat in de kabinetsbegroting van 2014 en de jaren daarna. Mogelijk zal het kabinet, en dus hoogstwaarschijnlijk de gemeente, dit met nieuwe bezuinigingsmaatregelen moeten opvangen.

Het voornemen uit het vorig jaar gesloten Lenteakkoord, dat voorzag in een korting op het Gemeentefonds met vierhonderd tot zeshonderd miljoen euro (voor Cuijk zou dat neerkomen op vier tot zeven ton minder Algemene Uitkering), is inmiddels waarheid geworden. Vooral door het in stand houden van het BTW compensatiefonds zijn gemeenten extra gekort op de Algemene Uitkering. Voor Cuijk betekent deze extra korting alleen al een structureel lagere uitkering van ruim 6 ton. De gegevens over de omvang van de Algemene Uitkering in deze Kadernota hebben wij, zoals te doen gebruikelijk, gebaseerd op gegevens uit de 'decembercirculaire'.

De 'meicirculaire' is echter bepalend voor het vaststellen van de financiële kaders voor het volgende jaar. De laatste jaren werd de 'meicirculaire' pas in de loop van juni gepubliceerd. Het is dus nog onzeker of u hierover bij de behandeling van de Kadernota kunt beschikken. Het kabinet heeft extra bezuinigingen nog even uitgesteld tot na de zomer waardoor wij u nu geen zekerheid kunnen bieden over de ontwikkelingen met betrekking tot de algemene uitkering.

Meerjarenperspectief 2014-2017

Conform de in het verleden ingezette lijn behandelt deze Kadernota alleen de financiële hoofdlijnen. Wij stellen ons voor dat het relevanter voor u is om te weten dat bijvoorbeeld de bijdrage Rijk inkomensdeel WWB met € 68.000 per jaar toeneemt dan dat de verzekeringslasten € 500 per jaar stijgen. Dat laatste zult u dan ook niet in deze Kadernota aantreffen, anders dan gecumuleerd in één post met vergelijkbare stijgingen en dalingen in budgetten.

Daarnaast stelt u in deze kadernota het financieel beleid vast; zijnde de 'financiële kaders' waarop de begroting 2014-2017 wordt gebaseerd. Uniek in deze is dat de kaders die u terug vindt in hoofdstuk 12 in overeenstemming zijn gebracht met de gemeenten Grave en Mill en Sint Hubert ter voorbereiding op de samenwerking per 01-01-2014.

Stelposten en taakstellingen

In 2011 heeft u een kaderbrief vastgesteld waarin u besloot tot forse bezuinigingen. In de jaren daarna zijn daar bescheiden taakstellingen aan toegevoegd. Met name op de algehele bedrijfsvoering. Met het opnemen van stelposten en taakstellingen is de begroting meerjarig sluitend gemaakt. Wij hebben samen met het management veel energie gestoken in het waarmaken van de aan ons verstrekte opdracht tot deze structurele bezuinigingen. Voor een totaalbedrag van € 3.090.000 zijn er vanaf 2011 in de meerjaren begrotingen aan te realiseren stelposten en taakstellingen opgenomen. Hiervan betrof € 1.942.000 aan structurele bezuinigingen op de bedrijfsvoering en structureel € 1.148.000 op bestaand beleid. Voor de realisatie van de stelposten en taakstellingen verwijzen wij u naar pagina 16 e.v. van deze kadernota. Desondanks werd er in het verleden ruimte gevonden om per jaar voor ongeveer € 225.000 aan kapitaalslasten op te nemen voor nieuw beleid. Daarnaast werd nieuw beleid voor een deel gedekt uit de reserves van onze gemeente. Dankzij dit strakke financieel beleid is het deze bestuursperiode gelukt om meerjarig een verantwoord financieel beleid te voeren waarbij de lasten van de burger, in tegenstelling tot veel gemeenten, niet of nauwelijks zijn gestegen.

De stelpost accommodatiebeleid is geactualiseerd waarbij de gerealiseerde projecten zijn verwerkt in de kapitaalsuitgaven. De stelpost is cijfermatig bijgesteld en opnieuw in de begroting opgenomen op basis van de nog uit te voeren projecten.

Op basis van de eerste uitkomsten zal de opgave waarvoor wij en uw Raad staan, bij het opstellen van de Programmabegroting 2014 - 2017, in financiële zin een structurele bezuiniging van € 386.000 bedragen. Dit in de wetenschap dat de stelpost, die ter compensatie van overheidsbezuinigingen als "buffer" is opgenomen, reeds is ingezet (2014 € 500.000, 2015 € 300.000, 2016 en verder € 950.000). In deze kadernota zijn stelposten en taakstellingen opgenomen om dit tekort te op te heffen.

Door het inzetten van de stelpost kapitaalslasten, van investeringen die niet uit een voorziening of de algemene reserve worden gedekt (dit worden ook wel de niet rendabele investeringen genoemd), is de begroting structureel sluitend (2017 € 143.000).

In deze Kadernota is de stelpost kapitaalslasten, vervangings- en uitbreidingsinvesteringen geactualiseerd en afgestemd op de investeringsplanning 2014- 2017. Hieruit volgen lagere kapitaallasten die mede veroorzaakt worden door het hanteren van een lager rentepercentage (3,5%) en gewijzigde afschrijvingstermijnen ten opzichte van eerdere begrotingen.

Destijds is in de programmabegroting 2011-2014 een taakstelling efficiencyvoordelen samenwerking Land van Cuijk opgenomen van € 300.000 structureel met ingang van 1 januari 2015. Inmiddels is het besluit genomen dat voor de nieuw te vormen CGM organisatie een taakstelling van 10% geldt, welke gefaseerd zal verlopen. Deze loopt voor de gemeente Cuijk op van € 100.000 in 2015 tot € 500.000 structureel in 2019. Dit betekent dat in 2015 en 2016 de taakstelling van 2011 niet volledig gehaald zal worden, vanaf 2017 is dat wel het geval en zal deze verder oplopen.

De IBN-reserve is nagenoeg uitgeput en hierop kan na 2014 geen beroep meer worden gedaan. Deze taakstelling wordt vanaf 2015 verwerkt in de begroting.

Bezuinigingstaakstelling

In deze raadsperiode heeft u al ingrijpende keuzes moeten maken. Onze financiële huishouding dreigde te ontsporen waardoor bezuinigingen onvermijdelijk waren. In de Kaderbrief 2011 en de Begroting 2011 stelde u deze bezuinigingen vast. In de najaarsnota van 2012 en de kadernota 2013 hebben wij u geïnformeerd over de realisatie van die bezuinigingen. Als een expliciet besluit van u noodzakelijk was hebben wij dat aan u voorgelegd. In deze Kadernota informeren wij u op pagina 16 en volgende over de realisatie daarvan.

Grondexploitaties

Een belangrijk thema in onze begroting is de grondexploitatie. Wij verwijzen in dit verband naar de BGE die bij vaststelling van de jaarrekening 2012 is geactualiseerd. In de risicobeheersing van de grondexploitaties is verdere professionalisering doorgevoerd. We hebben de risico's en de financiële gevolgen daarvan beter in beeld dan ooit. Het afdekken van de mogelijke financiële gevolgen leggen wel een claim op de algemene reserves. De vrij aanwendbare algemene reserves zijn mede hierdoor verder afgenomen.

Door de BGE een onderdeel van de P&C producten te laten worden ontstaat een meer frequente en meer transparante verantwoording. U kunt daardoor de ontwikkelingen beter monitoren.

De woningbouwplanning wordt meer realistisch rekenkundig verwerkt zodat ook de BGE, voor zover wij nu kunnen overzien, toekomstbestendig is. Ondanks de aanhoudende moeilijke tijden voor grondexploitaties.

Investeringsstuwmeer

We verwijzen ook naar onze investeringen die we vanaf 2012 met behulp van een nieuw investeringsbeleid realistisch hebben gemaakt. Het investeringsstuwmeer neemt jaarlijks af en we plannen alleen nog investeringen waarvan we overtuigd zijn dat we die uit kunnen voeren. We hebben de investeringsplanning voor 2013 hierop aangepast. Voor de nieuwe investeringen, rendabele-, vervangings-, en uitbreidingsinvesteringen verwijzen wij naar pagina 20 t/m 23 en 27 van deze Kadernota.

Duurzaam onderhoud

Voor het behoud van het onderhoudsniveau van onze infrastructuur, accommodaties en ons buitengebied worden meerjaren onderhoudsprogramma's gemaakt. Deze zijn niet allemaal actueel en door uitbreidingen van het areaal in de afgelopen periode zullen de onderhoudskosten toenemen. Enkele onderhoudsplannen moeten worden geactualiseerd. Met het vasthouden aan het huidige onderhoudsniveau zal dat extra lasten met zich mee brengen in de nabije toekomst. Behoudens het reguliere onderhoud wat gedekt wordt uit de voorzieningen is grootschalige renovatie van ons wegennet en groen niet structureel begroot. In deze Kadernota hebben we de lasten daarvan meegenomen in de meerjarenplanning tot en met 2017.

Reserve positie

Bij de vaststelling van de rekening 2011 beschikte de gemeente Cuijk nog over een algemene reserve van bijna 29 miljoen. Indien het voorstel met betrekking tot de resultaat bestemming van jaarrekening 2012 is/wordt bekrachtigd zal de vrij aanwendbare reserve met 6,4 miljoen zijn afgenomen. Onderhavig werk (doorgeschoven kredieten) dat ten laste komt van de algemene reserve bedraagt nog eens 6 miljoen. Meerjarig volgen er nog diverse ontwikkelingen en principe besluiten die ten laste komen van de vrij aanwendbare reserves. Waar onder de randweg Haps. In de conceptbegroting zullen wij deze meerjarig in beeld brengen en in relatie tot de financiële risico's afzetten tegen de ontwikkelingen van de algemene reserve en benodigde ondergrens die nu nu is vastgesteld op 7,5 miljoen.

4. Conceptraadsbesluit

De raad van de gemeente Cuijk;

Gelet op het voorstel van het college houdende aanbieding van de concept Kadernota 2014;

Besluit:

Ten aanzien van de begroting 2013 vast te stellen (hoofdstukken 8 tot en met 10):

1. - de ontwikkelingen in de lopende dienst 2013
- de bijstellingen van de Begroting 2013
- alsmede een aantal 'aanvullende uitgaven' voor 2013
2. De begroting conform bovenstaande te wijzigen

Ten aanzien van de meerjarenbegroting 2014-2017 vast te stellen:

1. De grondslagen voor de Begroting vast te stellen (hoofdstuk 12);
2. Kennis te nemen van het financieel meerjarenbeeld (hoofdstuk 5);
3. Op basis van inhoudelijke voorstellen en in samenspraak met de uw raad, zullen we (ombuigings)voorstellen ontwikkelen teneinde de raadsvergadering van 7 november 2013 een sluitende begroting te presenteren.
4. De begroting conform bovenstaande te wijzigen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 27 juni 2013,

R. van der Weegen
Griffier

mr. W.A.G. Hillenaar
voorzitter

5. Financieel beeld op hoofdlijnen

Onderstaande tabel geeft het financiële beeld op hoofdlijnen weer voor de jaren 2013-2017. Het jaar 2013 behandelen we apart in hoofdstuk 8 tot en met 11. Hieronder lichten wij de ontwikkelingen in de Begroting gedetailleerd toe.

Financieel beeld op hoofdlijnen						
Bedragen x 1.000 -/- =voordelig; + = nadelig						
Nr	Omschrijving	2013	2014	2015	2016	2017
1	Begrotingssaldi volgens begroting 2013	-24	-720	-36	-35	-275
	Effect septembercirculaire 2012	21	-140	-189	-222	-311
	Besluit motie raad verlaging OZB	19	19	19	19	19
	Saldo begroting na vaststelling	16	-841	-206	-238	-567
2	Raadbesluiten 2013	10	10	10	10	10
	<i>Saldo Raadsbesluiten 2013</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>10</i>
1+2	Saldo startpunt kadernota en meerjarenbegroting	26	-831	-196	-228	-557
3	Autonome ontwikkelingen					
	- Ontwikkeling Algemene uitkering (uitgangspunt december circulaire 2012)	-76	-269	465	837	1.203
	- Stelpost Algemene Uitkering Gemeentefonds bezuinigingstaakstelling Rijk	0	-500	-300	-950	-950
	- Salarisontwikkeling (CAO ontwikkelingen; ABP)	154	413	365	327	289
	<i>Saldo autonome ontwikkelingen</i>	<i>78</i>	<i>-356</i>	<i>530</i>	<i>214</i>	<i>542</i>
1+3	Saldo kadernota en meerjarenbegroting voor uitgaven exploitatie	104	-1.187	334	-14	-15
4	Uitgaven exploitatie					
	Saldo uitgaven exploitatie	182	0	100	97	2
	Saldo kapitaalslasten uitbreidings- en vervangingsinvesteringen	0	111	236	343	399
	<i>Totaal uitgaven autonome ontwikkelingen en exploitatie</i>	<i>182</i>	<i>111</i>	<i>336</i>	<i>440</i>	<i>401</i>
1+4	Saldo kadernota en meerjarenbegroting voor realiseren taakstellingen	286	-1.076	670	426	386
5	Stelposten en taakstellingen					
	Uitgaven					
	- Stelpost Raad investeringen kleiner dan € 10.000	-29	0	0	0	0
	- Stelpost accommodatiebeleid	0	30	143	143	143
	- Stelpost kapitaallasten meerjaren investeringen	151	-41	-274	-501	-722
	<i>Totaal uitgaven</i>	<i>122</i>	<i>-11</i>	<i>-131</i>	<i>-358</i>	<i>-579</i>
	Inkomsten					
	- Efficiencyverbetering implementatieplan ambtelijke fusie CGM	0	0	-100	-200	-300
	- Efficiency voordelen samenwerking CGM	0	0	300	300	300
	- IBN reserve is vanaf 2014 uitgeput	0	0	50	50	50
	<i>Totaal inkomsten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>250</i>	<i>150</i>	<i>50</i>
	<i>Saldo taakstellingen</i>	<i>122</i>	<i>-11</i>	<i>119</i>	<i>-208</i>	<i>-529</i>
1+5	Saldo kadernota en meerjarenbegroting voor nieuw beleid	408	-1.087	789	218	-143
6	Nieuw beleid					
	<i>Totaal nieuwe vervangings- en uitbreidingsinvesteringen</i>	<i>0</i>	<i>87</i>	<i>94</i>	<i>92</i>	<i>90</i>
	<i>Totaal nieuw beleid exploitatie</i>	<i>0</i>	<i>175</i>	<i>175</i>	<i>175</i>	<i>175</i>
	<i>Saldo nieuw beleid investeringen en exploitatie</i>	<i>0</i>	<i>262</i>	<i>269</i>	<i>267</i>	<i>265</i>
1-6	Saldo kadernota en meerjarenbegroting (resultaat)	408	-825	1.058	485	122

6. Ontwikkelingen in de meerjarenraming 2014- 2017

De ontwikkelingen in de meerjarenraming worden gevormd door een groot aantal mee- en tegenvallers. Sommige zijn beïnvloedbaar, andere niet. Hieronder hebben wij in een tabel de belangrijkste ontwikkelingen opgenomen. Daaronder lichten we de ontwikkelingen toe.

Ontwikkelingen in de meerjarenraming	2014	2015	2016	2017
Bedragen x 1.000				
Autonome ontwikkelingen				
Algemene uitkering Gemeentefonds	-269	465	837	1203
Inzet stapelpost bezuinigingen Gemeentefonds	-500	-300	-950	-950
Salarisontwikkelingen	413	365	327	289
Totaal autonome ontwikkelingen	-356	530	214	542
Ontwikkelingen exploitatie				
Bijdrage P&O CGM	48	48	48	48
Gladheidsbestrijding	20	20	20	20
Aan- en verkoop gronden	-37	-40	0	0
Leerlingenvervoer	-33	-13	-13	-13
Maaierwerkzaamheden groen	50	50	50	50
Hogere bijdrage Rijk inkomensdeel WWB	-68	-68	-68	-68
Integraal jeugdbeleid combinatiefuncties	30	30	30	30
Samenlevingsopbouw	-20	-20	-20	-20
Huur Cuijkse Cantheelen	0	34	35	36
Verstrekking rolstoelvoorziening	0	-18	-30	-60
Riolering	-94	-116	-116	-115
Advieskosten Cuijkse Cantheelen	20	20	20	20
Kosten FPU	-22	-30	-30	-30
Opbrengst pacht	20	20	20	20
Kunsteducatie	-24	-24	-24	-24
Huur schouwburg	18	36	36	36
Grafrechten	28	28	28	28
Rente BGE	-119	-74	-36	18
Leges reisdocumenten	-20	0	-20	-20
Leges rijbewijzen	0	0	-20	-60
Realisatie taakstelling inkoop	70	90	90	90
Realisatie taakstelling leges	66	66	66	66
Realisatie taakstelling regionale instellingen	59	52	52	52
Realisatie taakstelling pacht- en jachtrechten	15	15	15	15
Kraaijenbergse Plassen opbrengsten	0	50	50	50
Kraaijenbergse Plassen onderhoud	0	-29	-29	-29
Overige mutaties	44	23	-25	-87
WMO woonvoorzieningen	-50	-50	-50	-50
Kapitaallasten uitbreidings- en vervangingsinvesteringen	110	236	343	399
Totaal ontwikkelingen exploitatie	111	336	440	401
+ nadeel				
- voordeel				

Algemene uitkering Gemeentefonds

De berekening van de Algemene uitkering Gemeentefonds is gebaseerd op de decembercirculaire 2012 en vertoont het volgende beeld:

2013 € 76.000 V
2014 € 269.000 V
2015 € 465.000 N
2016 € 837.000 N
2017 € 1.203.000 N

Deze negatieve ontwikkeling wordt in belangrijke mate veroorzaakt door:

- Bezuinigingsmaatregelen regeerakkoord, oplopend tot € 700.000 nadelig
- Effect in stand blijven BTW-compensatiefonds, oplopend tot € 600.000 nadelig
- Korting op onderwijshuisvesting vanaf 2015 € 300.000 nadelig
- Bijstelling uitkeringsfactor doorrekening constante prijzen € 350.000 voordelig.

Stelpost compensatie overheidsbezuinigingen.

Deze stelpost wordt ingezet ter afdekking van de negatieve ontwikkelingen van de Algemene uitkering Gemeentefonds.

Salarisontwikkelingen

De salariskosten zijn geactualiseerd en afgestemd op het nieuwe onderhandelingsakkoord. Tevens is rekening gehouden met een salarisstijging van 0,75% en stijging werkgeverslasten. Normaliter worden deze kosten verwerkt bij de Najaarsnota. Op basis van de huidige inzichten worden deze stijging van de salarislasteren nu al meegenomen.

Bijdrage P&O CGM

De bijraming betreft niet de salariskosten van P&O CGM maar de overige kosten. Eind 2012 is gesignaleerd dat het aandeel Cuijk in de kosten P&O CGM gebaseerd was op alleen de salariskosten. De "overige kosten", bijvoorbeeld de kosten voor de salarisadministratie, zijn destijds uit de Cuijkse begroting gehaald zodat nu een nadeel ontstaat. Vandaar dat nu bij de kadernota 2014 is gedaan om deze kosten structureel in de begroting te verwerken.

Gladheidsbestrijding

De bedragen uit afgelopen jaren zijn in beeld gebracht en daaruit bleek dat we structureel te weinig in de begroting hebben opgenomen, vandaar deze structurele verhoging met € 20.000.

Aan- en verkoop gronden

Voor 2014 wordt per saldo een extra opbrengst groenstroken ad € 37.000 gerealiseerd en voor 2015 per saldo een bedrag van ad. € 40.000. Vooral nog alleen voor 2014 en 2015, omdat dan aan de slag gaat met de wijk Padbroek (illegaal in gebruik genomen gronden). Mocht dit succesvol verlopen dan kunnen andere wijken in de toekomst mogelijk ook opgepakt worden.

Leerlingenvervoer

Een aanbesteding heeft in 2012 plaatsgevonden en levert, naast een consequente toepassing van de verordening, een voordeel op van € 33.000. Voor 2015 en volgende jaren € 13.000. Totaal bedroeg het voordeel € 65.000 maar is deels inzet voor realisatie inkooptaakstelling.

Maaiwerkzaamheden groen

Het afgelopen jaar heeft er een (openbare) aanbesteding plaatsgevonden van het maaien van gazons, begraafplaatsen, bermen en sportvelden. In dit bestek zijn ook de uitbreidingen van gazons op het wooneiland de Nielt, erg arbeidsintensief vanwege de taluds in de gazons, en bij de invalswegen (grote oppervlaktes) van Cuijk opgenomen. Met name de bermen langs de Beersebaan, Hapsebaan, Heerstraat, Maasboulevard en Van Galenweg zorgen voor een forse areaaluitbreiding. Deze bermen werden in het verleden tweemaal per jaar gemaaid en thans circa 35 keer per jaar in verband met de gewenste verbeterde uitstraling rond de toegangswegen.

Verder is er afgelopen begrotingen geen areaaluitbreiding doorgevoerd maar wel een structurele korting van 5% op de exploitatie. Daardoor is er structureel een tekort ontstaan.

Hogere bijdrage Rijk inkomensdeel WWB

Hogere bijdrage van € 68.000 op basis van vastgesteld budget inkomensdeel WWB.

Integraal jeugdbeleid combinatiefuncties

In 2012 heeft het Rijk de Brede Impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches gelanceerd. Met de impuls hebben wij de mogelijkheid om het aantal fte combinatiefuncties uit te breiden van 3,7 fte (raadsbesluit 2011) naar 5,2 fte. Het college heeft besloten hierop in te tekenen en heeft een intentieverklaring ondertekent. De extra middelen zijn niet geormerkt en worden via de algemene middelen aan het gemeentefonds toegevoegd. Via de kadernota vragen wij deze middelen (€ 30.000) bij te ramen op het product integraal jeugdbeleid.

Samenlevingsopbouw (Radius)

De subsidie van Radius wordt vanaf 2014 structureel verlaagd met € 20.000. Een deel hiervan wordt ingezet voor realisering taakstelling regionale instellingen.

Huur Cuijkse Cantheelen

Met ingang van 2015 extra huurlast Cuijkse Cantheelen van € 34.000.

Verstrekking rolstoelvoorziening

Via de Algemene uitkering Gemeentefonds vindt vanaf 2015 een korting plaats i.v.m. hergebruik scootmobiel/rolstoel etc. Voor 2015 een korting van € 18.000. Vanaf 2016 en volgende jaren € 30.000. Hiermee wordt het budget WMO verlaagd.

Riolering

Lagere storting in de voorziening Rationeel Rioolbeheer i.v.m. verhoging BTW van 19% naar 21% en besteding van meer uren personeel aan riolering.

Advieskosten Cuijkse Cantheelen

Het betreft hier externe advieskosten ad.€ 20.000 inzake project Cuijkse Cantheelen en loopt door t/m 2021. Het project wordt geëxploiteerd door Mooiland.

Kosten FPU

Vanaf 2014 leegloop ingestroomd personeel FPU-regeling. Lagere lasten 2014 € 22.000. Vanaf 2015 structureel € 30.000.

Opbrengst pacht

In verband met verkoop van reguliere pachtgronden dient de pacht opbrengst vanaf 2014 structureel afgeraamd te worden met € 20.000.

Kunsteducatie

Het betreft hier het vervallen van subsidie inzake kosten huisvesting Meander ad. € 24.000. Dit i.v.m. beëindiging dienstverlening per 1 juli 2013.

Huur schouwburg

Vanaf 2014 geen verhuur ruimte Meander. Lagere opbrengst huur 2014 € 18.000. Vanaf 2015 structureel € 36.000.

Grafrechten

Voor 2014 en volgende jaren zal het aantal begravingen en verlengingen naar verwachting elk jaar met een tiental terug lopen. De opbrengsten dienen structureel afgeraamd te worden met € 28.000.

Rente BGE

De grondexploitatie is geactualiseerd bij jaarrekening 2012. De vertaling van de rentecomponent heeft een voordeling effect voor 2014 van € 119.000, aflopend naar een nadelig effect in 2017 van € 18.000.

Leges reisdocumenten

Voor 2016 en 2017 incidenteel € 20.000 meer legesopbrengsten
Dit wordt veroorzaakt door de 5 jaarlijkse terugkeer van de aanvraag.

Leges rijbewijzen

Vanaf 2016 extra legesopbrengsten € 20.000 en voor 2017 incidenteel € 60.000.
De verhoging wordt veroorzaakt door de 10 jaarlijkse terugkeer aanvraag rijbewijzen.

Realisatie taakstelling inkoop/leges/regionale instellingen en pacht- en jachtrechten

Deze, in het verleden opgenomen taakstellingen, zijn volledig gerealiseerd en in mindering gebracht op de exploitatielasten. De taakstelling, die als "baat" in de begroting is opgenomen, moet nog worden afgeboekt. Door de bedragen van de gerealiseerde taakstellingen te verwerken als onderdeel van de exploitatie is de taakstelling een feit en is de taakstelling uit de begroting.

Kraaijbergse Plassen opbrengsten

Vanaf 2015 minder opbrengst grinddepot van € 50.000.

Kraaijbergse Plassen onderhoud.

Vanaf 2015 lagere onderhoudskosten van € 28.000.

Overige mutaties

Op deze regel verwerken wij de overige ontwikkelingen in de exploitatie. Het betreft hier een samenvoeging van de kleine mutaties van zowel de baten als de lasten.

WMO Woonvoorzieningen

Op basis van ervaringsgegevens van voorafgaande jaren kan het budget met ingang van 2013 structureel met € 50.000 worden afgeraamd.

Kapitaallasten uitbreidings- en vervangingsinvesteringen

Het betreft de kapitaallasten van o.a. reconstructie wegen, aanpassing openbare verlichting, vervanging speeltoestellen, uitvoering Verkeers- en vervoerplan etc.
Voor de uitvoering van veel werkzaamheden liggen hieronder plannen en zijn deze reeds in het verleden door uw raad geaccordeerd.

7. Toelichting realisatie taakstellingen 2013 - 2017

Realisatie taakstellingen 2013-2017

Bezuinigings-taakstelling	Toelichting	Status	Nog te realiseren restant taakstelling 2013-2017 (bedragen x € 1.000)				
			2013	2014	2015	2016	2017
Bezuiniging op organisatie	Oorspronkelijke raming 2013 € 500.000 oplopend tot € 700.000 in 2017	Taakstelling 2013 en volgende jaren wordt deels gerealiseerd; verantwoording in najaarsnota 2013/ begroting 2014.	186	182	182	182	182
Korting Gemeenschappelijke regelingen/regionale instellingen	Oorspronkelijke 2013 € 135.000 oplopend tot € 235.000 in 2017	Taakstelling 2013 is vanaf 2014 gerealiseerd. Voor 2013 nadere rapportage najaarsnota 2013.	24	-	-	-	-
Stelpost screening bestaand beleid	Oorspronkelijke raming vanaf 2014 € 50.000 oplopend tot € 200.000 in 2017	Taakstelling 2014. Nadere rapportage bij begroting 2014	-	50	100	150	200
BTW voordeel op beheerproducten	Oorspronkelijke raming vanaf 2013 structureel € 35.000	Taakstelling 2013 op betreffende beheerproducten. Nadere rapportage. Najaarsnota 2013 / begroting 2014	35	35	35	35	35
Totaal nog te realiseren restant taakstelling			245	267	317	367	417

Bezuiniging organisatie.

Van de oorspronkelijke taakstelling van € 700.000 in 2017 is inmiddels al een aanzienlijk deel gerealiseerd. Zo is voor 2013 het restant van de taakstelling nog € 186.000 groot en is het restant voor 2017 nog € 182.000. Per heden is € 518.000 gerealiseerd en zijn we hiermee volop en actief mee bezig om de restant taakstelling te realiseren.

De structurele taakstelling van € 1.000.000 op het bezuinigen van de inhuur van extern personeel is in 2012 behaald (ook voor de jaren daaropvolgend), daarover bent u reeds eerder middels de begroting 2013 en najaarsnota 2012 geïnformeerd.

Bezuiniging gemeenschappelijke regelingen

Voor 2014 stond nog een bezuinigingstaakstelling van € 58.500. Voor 2015 en volgende jaren € 51.500.

Door bezuinigingen bij de gemeenschappelijke regelingen is de taakstelling volledig gerealiseerd.

Screening bestaand beleid

Meerjarig is hiervoor een stelpost opgenomen van € 50.000 voor 2014, oplopend naar € 200.000 in 2017.

Bij de begrotingsbehandeling zullen nadere voorstellen aan u worden voorgelegd.

BTW voordeel beheerproducten

We zijn hierover nog in overleg met de belastingdienst en zullen hierover nader informeren bij de behandeling van de Najaarsnota 2013/Begroting 2014.

8. De 1e Bestuursrapportage 2013

In onze systematiek is de Kadernota ook de Eerste Bestuursrapportage over de eerste drie maanden van het lopende begrotingsjaar. In dit hoofdstuk gaan wij in op afwijkingen van de door uw raad vastgestelde Begroting. Schematisch zien de ontwikkelingen er als volgt uit:

Ontwikkelingen in 2013	2013
Bedragen x 1.000 euro + = nadeel - = voordeel	
Saldo na vaststelling Begroting 2013	16
Raadsbesluiten	10
Autonome ontwikkelingen	78
Ontwikkeling met incidenteel effect	193
Ontwikkeling met structureel effect	-11
Stelposten en taakstellingen	122
Saldo Kadernota 2013	408

Op de hierboven genoemde tabel wordt de volgende toelichting gegeven. De bedragen die worden genoemd bij "Ontwikkelingen met een incidenteel effect" en "Ontwikkeling met een structureel effect" vormen samen het bedrag dat wordt genoemd bij "4 Saldo uitgaven exploitatie" in de tabel op bladzijde 11.

In 2013 worden we geconfronteerd met zowel incidentele als structurele mee- en tegenvallers zoals geschetst in hoofdstuk 6 bij Ontwikkelingen in de meerjarenraming 2014- 2017 op bladzijde 12 e.v.

We laten eerst de incidentele ontwikkelingen 2013 zien en daarna de ontwikkelingen met een structureel effect.

Het beeld voor het jaar 2013 is vooralsnog ongunstig. We gingen er bij de Begroting vanuit dat 2013 met een klein tekort zou eindigen. Inmiddels zien we dat het tekort verder oploopt en dat er geen ruimte is voor (nieuwe) aanvullende uitgaven in 2013.

9. Ontwikkelingen in 2013 met een incidenteel effect

Ontwikkelingen in 2013 met incidenteel effect	2013
Bedragen x 1.000 euro; + = nadeel - = voordeel	
Binnensportaccommodaties	23
Participatiebudget	60
Wmo collectief vervoer	20
Wabo externe advieskosten	10
Bouwleges	80
Totaal ontwikkelingen incidenteel 2013	193

Toelichting op de incidentele ontwikkelingen in 2013

Binnensportaccommodaties

De jaarlijkse exploitatiebijdrage is zoals vastgelegd in de privatiseringsovereenkomst met sportcentrum Laco abusievelijk in onze begroting 1 jaar te vroeg neerwaarts bijgesteld.

Participatiebudget

Voor uitvoeringskosten inburgering zijn in 2013 vanuit het gemeentefonds (algemene uitkering) middelen beschikbaar gesteld. Conform de junicirculaire 2012 bedraagt het 24,6 miljoen landelijk voor 2013. De kosten worden in 2013 toegevoegd aan de Cuijkse begroting.

WMO Collectief Vervoer

De uitgaven voor het collectieve WMO vervoer moeten op basis van de eerste maanden van 2013 worden bijgesteld. Reden is dat een toenemend beroep wordt gedaan op het collectieve vervoer.

WABO externe advieskosten

Door een projectmatige aanpak van illegaal opgerichte bouwwerken op de wooneilanden zal door in te dienen aanvragen omgevingsvergunningen sprake zijn van een te verwachte meeropbrengst aan leges van in totaal € 20.520 voor de jaren 2012 en 2013.

Dit bedrag zal worden aangewend voor het inhuren van tijdelijke personele capaciteit ten behoeve van het handhavingstraject aldaar. In 2012 zijn de kosten incidenteel verhoogd met een bedrag van € 10.000. Het resterende bedrag van € 10.000 wordt in 2013 toegevoegd aan het begrote bedrag.

Bouwleges

Door de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het Besluit omgevingsrecht (BOR) is het nieuwe vergunningsvrij bouwen vastgelegd. Ook de gevolgen van de economische crisis voor de woningbouw en inherent daaraan de aanpassing van het woningbouw- programma van onze gemeente resulteren daarin dat het aantal "grote" bouwaanvragen afneemt. Bovendien is, als gevolg van deze crisis, ook sprake van een vermindering van aanvragen ten behoeve van bedrijven. Hierdoor zullen de inkomsten aan bouwleges in 2013 verder afnemen met € 80.000.

10. Ontwikkelingen in 2013 met een structureel effect

De ontwikkelingen in 2013 met een structureel effect komen overeen met de ontwikkelingen die we hiervoor toelichten voor de meerjarenraming 2014-2017.

Een aantal (meerjarige) ontwikkelingen wijken echter af van de bedragen in 2013 zijn opgenomen. De bedragen die afwijken zijn *cursief* en grijs gearceerd weergegeven in onderstaande tabel. De inhoudelijke toelichting kijkt niet af van de eerder gegeven toelichting op pagina 12 e.v.

Ontwikkelingen in 2013 met structureel effect	2013
Bedragen x 1.000	
Autonome ontwikkelingen	
<i>Algemene uitkering Gemeentefonds</i>	-76
<i>Inzet stelpost bezuinigingen Gemeentefonds</i>	0
<i>Salarisontwikkelingen</i>	154
Totaal autonome ontwikkelingen	78
Ontwikkelingen exploitatie	
Lagere detacheringskosten belastingen	-10
Bijdrage P&O CGM	48
<i>Onderhoudskosten materieel buitendienst</i>	25
<i>Raad en commissies</i>	10
Straatverlichting	10
<i>Gladheidsbestrijding</i>	40
<i>Aan en verkoop gronden</i>	-286
<i>Leerlingenvervoer</i>	-33
Uitbesteding groen IBN	10
<i>Groenbeheerplan/bestek</i>	-20
Maaierwerkzaamheden groen	50
Hogere bijdrage Rijk inkomensdeel WWB	-68
<i>Minimabeleid schuldhulpverlening</i>	15
<i>Subsidie RMC</i>	14
<i>Integraal jeugdbeleid combinatiefuncties</i>	30
<i>Samenlevingsopbouw</i>	20
<i>Huur Cuijkse Canthelen</i>	0
<i>Verstrekking rolstoelvoorziening</i>	0
<i>Riolering</i>	-93
<i>Kadegelden multipurposekade</i>	-10
<i>Kosten FPU</i>	0
Parkeerheffingen	12
<i>Opbrengst pacht</i>	10
<i>Huur Meander</i>	0
<i>Kunsteducatie</i>	-12
<i>Huur schouwburg</i>	0
Grafrechten	28
<i>Rente BGE</i>	-57
Dividend	-11
<i>Leges Rijbewijzen</i>	0
<i>Leges reisdocumenten</i>	0
<i>Realisatie taakstelling inkoop</i>	70
<i>Realisatie taakstelling leges</i>	66
<i>Realisatie taakstelling regionale instellingen</i>	0
<i>Realisatie taakstelling pacht- en jachtrechten</i>	15
<i>Kraaijenbergse Plassen opbrengsten</i>	0
<i>Kraaijenbergse Plassen onderhoud</i>	0
WMO woonvoorzieningen	-50
<i>Overige mutaties*</i>	116
<i>Kapitaallasten uitbreidings- en vervangingsinvesteringen</i>	0
Totaal ontwikkelingen exploitatie	-11
+ nadeel/ - voordeel	
* Wordt veroorzaakt door diverse mutaties kleiner dan € 10.000	

11. Nieuw beleid investeringen en exploitatie

De realisatie voor nieuw beleid is in belangrijke mate afhankelijk van de beschikbaarheid van financiële middelen ter dekking van de kosten verbonden aan kapitaals- en exploitatielasten.

Hieronder treft u aan een overzicht van de nieuwe investeringen met de bruto- en netto investeringsbedragen. Met daaronder een overzicht van de bedragen waarmee de begroting meerjarig wordt belast (kapitaalslasten en exploitatielasten).

Nieuwe investering 2014-2018									
afd.	omschrijving	(bedragen x € 1.000)							
		bruto investering	Subsidie / bijdrage van derden	netto investering	Jaar van investering				
					2014	2015	2016	2017	2018
RB	Snelfietsroute Cuijk-Nijmegen 2016	400					400		
RB	Fietspad achter de jachthaven 2014	200			200				
RB	Aanleg botenhelling 2014	75			75				
RB	Renovatie Mariamolens Haps en Jan van Cuijk	102	25	77	77				
RB	Groeiplaatsverbetering/ overlastgevende bomen 2014	30			30				
M&O	Nieuwbouw brandweerkazerne Haps	730			730				
RB	Aanpassing groen nabij station 2014	30			30				
RB	Opzetzoutstrooier (Sratos B15L 1896) 2014	35			35				
RB	Vorbereiding Grotestraat 2014	30			30				
RB	Louwerenberg-Koebaksestraat 2014	31			31				
RB	Sneeuwschuif (groot) 2014	13			13				
RMO	Stimuleringsfonds Molenstraat	850			850				
Totaal nieuwe investeringen					2.101	0	400	0	0

Toelichting bij nieuwe investeringen 2014

Nieuw beleid kapitaallasten investeringen en exploitatie 2014-2018	2014	2015	2016	2017
Bedragen x 1.000 euro; + = nadeel - = voordeel				
Kapitaallasten nieuwe investeringen:				
- Snelfietsroute Cuijk-Nijmegen	0	0	16	23
- Dekking snelfietsroute Cuijk-Nijmegen door rotonde Beversestraat/Van Galenweg	0	0	-16	-23
- Fietspad achter de jachthaven	12	15	15	14
- Aanleg botenhellingen	4	6	6	5
- Renovatie Mariamolens Haps en Jan van Cuijk	4	6	6	6
- Groeiplaatsverbetering/ overlastgevend bomen	4	4	4	4
- Nieuwbouw brandweerkazerne Haps	51	50	49	49
- Groenvoorzieningen station	4	4	4	4
- Opzet zoutstrooier	4	5	4	4
- Voorbereiding Grotestraat Cuijk	2	2	2	2
- Reconstructie/aanpassing Louwerenberg-Koebaksestraat	1	1	1	1
- Grote sneeuwschuif	1	1	1	1
- Stimuleringsfonds Molenstraat Cuijk	850			
- Dekking stimuleringsfonds Molenstraat Cuijk uit Algemene Reserve	-850			
Totaal investeringen nieuw beleid	87	94	92	90
Nieuw beleid exploitatie:				
- Bijdrage veiligheidsfonds Veiligheidsregio Oost-Brabant	6	6	6	6
- Crisisplan Oost-Brabant; bijdrage functiestructuur bevolkingszorg	7	7	7	7
- Land van Cuijk bijdrage Strategische Visie	25	25	25	25
- Promotie en marketing (doorontwikkeling toeristische identiteit)	10	10	10	10
- Onderhoudskosten Idop's	30	30	30	30
- Detachering IBN personeel interne dienstverlening (beëindiging AGR)	25	25	25	25
- Detachering IBN personeel kinderboerderij (beëindiging AGR)	20	20	20	20
- Deelname stimuleren gezonde leefstijl	10	10	10	10
- Kosten samenwerking Noordoost-Brabant	42	42	42	42
Totaal exploitatie nieuw beleid	175	175	175	175
Saldo nieuw beleid kapitaallasten investeringen en exploitatie	262	269	267	265

Snelfietsroute Cuijk-Nijmegen

De totale kosten van de snelfietsroute incl. Maasbrug bedragen ongeveer € 11 mln. Aandeel gemeente Cuijk € 400.000. De dekking kan gevonden worden door de geplande rotonde Beversestraat- van Galenweg niet uit te voeren (nieuw voor oud).

Fietspad achter de jachthaven

Aanleggen van een fietspad achter jachthaven i.v.m. fietsknelpunt Havenlaan. Vanwege de ingebruikname van de containerterminal is de urgentie extra groot. Investering € 200.000.

Aanleg botenhellingen

De aanleg van twee botenhellingen, een langs de Maas (indien toestemming wordt verkregen van RWS) en een in de Heeswijkse Plas of de haven van Cuijk. Investering € 75.000.

Renovatie Mariamolens Haps en Jan van Cuijk

Voor de uitvoering van achterstallige renovatiewerkzaamheden aan de molen Jan van Cuijk/ Mariamolens in Haps is een totaalkrediet nodig van € 75.000.

Voor deze werkzaamheden wordt een Brim subsidie verstrekt van € 25.000.

Groeiplaatsverbetering/overlastgevende bomen

Voor de verdere aanpak van overlastgevende bomen is een bedrag noodzakelijk van € 30.000 (fase 2).

Nieuwbouw kazerne Haps

Er is een traject in gang gezet gericht op modernisering van de huidige brandweerkazerne te Haps. De hiermee verband houdende financiële aspecten zijn in beeld gebracht. Door ons is besloten om de variant nieuwbouw verder uit te werken omdat gebleken is dat nieuwbouw voordelen boven verbouw van de bestaande locatie heeft. De oude brandweerkazerne werd gehuurd. De nieuwe kazerne wordt (voorlopig) eigendom van de gemeente Cuijk voor de realisatie zijn nu kapitaallasten opgenomen.

Aanpassing omgeving station.

De kosten van diverse aanpassingen groen nabij het station bedragen € 30.000.

Opzetzoutstrooier (Sratos B15L 1896)

De opzetzoutstrooier dient vervangen te worden. Investeringskosten € 35.000.

Vorbereiding Grotestraat

Planvorming en ontwerp Grotestraat (Deken van de Ackerhof-Markt) i.v.m. vervanging riool - uitvoering in voorjaar 2015. De totale voorbereidingskosten bedragen € 30.000.

Louwerenberg-Koebaksestraat

De kosten van de werkzaamheden bedragen € 31.000. In 2013 is dit krediet een jaar opgeschoven.

Sneeuwschuif (groot)

De sneeuwschuif is reeds afgeschreven en dient vervangen te worden. Investering € 13.000.

Ontwikkeling Molenstraat

De Molenstraat te Cuijk is op basis van het actieplan Procent aangewezen als een van de locaties die prioriteit dient te krijgen in het centrum van Cuijk. Diverse initiatieven daarvoor zijn inmiddels in voorbereiding. Om ook daadwerkelijk invulling te kunnen geven aan de ambitie om de Molenstraat te verbeteren, zijn op korte termijn financiële middelen nodig. Deze betreffen:

- a. afwaardering onroerend goed € 300.000
- b. bodemsaneringen € 100.000
- c. herinrichting openbaar gebied € 150.000
- d. stimuleringsfonds € 300.000

Dekking van de kosten ineens ten laste te brengen van de algemene reserve.

Toelichting bij nieuw beleid exploitatie

Bijdrage integraal veiligheidsfonds Oost-Brabant

De vorming van het integraal veiligheidsfonds van € 0,25 / inwoner door de 41 gemeenten in de regio Oost-Brabant is van belang om voor de geprioriteerde gemeenschappelijke onderwerpen de gezamenlijke aanpak vorm te geven. De regionale samenwerking leidt tot financiële besparingen omdat niet elke gemeente afzonderlijk plannen hoeft te ontwikkelen met daaraan gekoppeld ambtelijke/bestuurlijke inzet.

Bijdrage functiestructuur bevolkingszorg

In het crisisplan Brabant-Noord zijn de cruciale functies bevolkingszorg in de rampenbestrijding benoemd. Bevolkingszorg is de verzamelnaam voor de gemeentelijke taak bij crisis. De kosten betreffen opleidingskosten en piketkosten voor functionarissen die afkomstig zijn uit de deelnemende gemeenten van de veiligheidsregio en bij een crisis op regionaal niveau een leidinggevende of coördinerende rol zullen vervullen. Bij de behandeling van begroting 2013 heeft uw raad voor het jaar 2013 reeds incidentele middelen beschikbaar gesteld.

Kosten samenwerking regio Noordoost-Brabant

Gemeentelijke bijdrage aan regio Noordoost-Brabant bedraagt 0,33 cent per inwoner. Via andere samenwerkingsverbanden (REAP, GGA, Platform Groene Ruimte, etc.) wordt echter ook (indirect) een bijdrage betaald aan de regio NOB. Door de bestuurlijke regiegroep is besloten om de verschillende bijdragen te vervatten in één bedrag van € 3 per inwoner. Voor Cuijk betekent dit per saldo een extra last van € 42.000.

Recreatie en toerisme

Diverse ontwikkelingen zijn gestart die in 2014 en de jaren erna een vervolg zullen krijgen. Bijvoorbeeld de vertaling van de toeristische identiteit in de promotie Land van Cuijk, de samenhang met de (ondernemers) Platform Recreatie en Toerisme Land van Cuijk en het uitvoering geven aan de gezamenlijke marketing en promotie. Hiervoor wordt structureel € 10.000 aan middelen geraamd.

Onderhoudslasten Idop's

De raad heeft een reserve gevormd van € 2.500.000 voor het uitvoeren van projecten in het kader van de Idop's. Nu de voorstellen van besteding van middelen van de Idop's zijn voorgelegd aan de raad blijkt dat wanneer alle projecten uitgevoerd zijn de structurele onderhoudskosten € 30.000 bedragen.

Detachering personeel IBN interne dienstverlening

Met ingang van 2014 kan geen beroep worden gedaan op de AGR-reserve van de IBN. Voor de ondersteuning door IBN bij recepties, feesten etc. wordt een bedrag geraamd van € 25.000.

Detachering personeel IBN kinderboerderij

Met ingang van 2014 kan geen beroep worden gedaan op de AGR-reserve van de IBN. Voor de kosten voor verzorging van de dieren op de kinderboerderij de Galberg ad. € 20.000 moet een bedrag van € 20.000 in de begroting worden opgenomen.

Deelname stimuleren gezonde leefstijl

Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) is een landelijke campagne voor een gezonde omgeving en een gezonde jeugd. Het is een lokale, duurzame, intersectorale aanpak om de stijging van overgewicht bij jongeren (0-19 jaar) tegen te gaan. Publieke en private partijen werken hierin nauw samen. Gemeenten vervullen een spilfunctie.

Land van Cuijk bijdrage Strategische visie

Uit de strategische visie Land van Cuijk (LvC) vloeit een uitvoeringsprogramma voort waarvoor extra personele inzet personeel wordt gevraagd. Om uitvoering te kunnen geven aan (projecten voortvloeiende uit) de Strategische visie wordt de bijdrage verhoogd van € 1 naar € 2 per inwoner. In de toekomst zullen er naar alle waarschijnlijkheid nog meer middelen beschikbaar moeten komen voor de uitvoering van de strategische visie LvC, (bv aanleg glasvezel).

12. Grondslagen voor de Begroting 2014

Algemeen

De Programmabegroting 2014 baseren we op de door uw gemeenteraad d.d. 8 november 2012 vastgestelde Programmabegroting 2013, inclusief de onderliggende productenbegroting en begrotingswijzigingen 2013 die door uw raad tot en met 18 maart 2013 zijn vastgesteld.

De bij de Kadernota 2014 aangemelde onder-/overschrijdingen van bestaand beleid in de Exploitatiebegroting 2013 zijn voor zover ons college die aanvaardbaar achtte verwerkt in de Kadernota en vormen als zodanig de basis voor de Begroting 2014.

Loonkosten en prijzen

Voor de salarissen van gemeenteambtenaren hanteren wij een stijgingspercentage conform CAO-voorstellen. Met name de werkgeverslasten zullen stijgen. Vanaf 2014 wordt een stijging van 0,75% verwacht.

Voor de jaren 2014 tot en met 2017 gaan we uit van constante lonen en prijzen (op het niveau van 1-1-2014). Bij de berekening van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds gaan we eveneens uit van de uitkeringsfactor bij constante lonen en prijzen.

Voor de stijging van de prijzen sluiten wij aan bij de verwachte ontwikkelingen van het Centraal Planbureau. Het CPB gaat uit van een prijsstijging van 1,75%. Gezien de economische ontwikkelingen en de mogelijkheid tot aanvullende rijksbezuinigingen gaan wij uit van een prijsstijging van 0% voor 2014. Uitzonderingen hierop zijn lopende contracten waarbij prijsstijgingen vastgelegd zijn.

Lonen en prijzen professionele welzijninstellingen

We gaan uit van de door ons goedgekeurde Begroting 2013 van de betreffende instelling, verhoogd met een normatieve loonstijging CAO Zorg- en Welzijnssector.

Verhoging huur sportaccommodaties

In de Begroting 2014 wordt voor sportaccommodaties rekening gehouden met een huurverhoging van 0,5 % (indexering).

Sportsubsidies/overige subsidies

Op 14 december 2009 is de Algemene Subsidieverordening Cuijk 2010 door uw Raad vastgesteld. De uitvoering van de beleidsregel Sportsubsidie is gebaseerd op de tot 1-1-2010 geldende 'Subsidieverordening Jeugdsport 1996'. Het subsidiebedrag per jeugdlid van een sportvereniging wordt sinds een aantal jaren geïndexeerd. Voor 2014 gaan we uit van een indexering van 0.5 %.

Overige inkomsten

In de Begroting 2014 gaan we voor overige inkomsten uit van een verhoging van 0,5%, overeenkomende met de verwachte gemiddelde loon- en prijsontwikkelingen.

Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen/samenwerkingsverbanden

We gaan uit van de gemeentelijke bijdrage per inwoner die is vastgesteld in de Begroting 2013 en de wijzigingen daarop op basis van de door de samenwerkingsverbanden vastgestelde begrotingen / begrotingswijzigingen over het jaar 2013.

Bij brief van 19 december 2011 is afgesproken dat de lastenverzwaring voor de deelnemende gemeenten beperkt dient te blijven. Uitgangspunt is het hanteren van de nullijn voor de meerjarenraming.

Algemene heffingen

In de ramingen 2014 gaan we voor de OZB-tarieven uit van eerder genomen raadsbesluiten die leiden tot een opbrengststijging die is opgebouwd uit drie elementen:

- Component loon- en prijsstijgingen 0,5% (was voor 2013 1,25)
- Component algemene tariefsverhoging 1% (was voor 2013 1%)
- Component extra tariefsverhoging 1% (was voor 2013 1%)

Voor 2014 wordt, net als voorgaande jaren, voorlopig uitgegaan van een totale tariefsverhoging van 2,5%. Definitieve vaststelling vindt plaats bij de vaststelling van de programmabegroting.

Hondenbelasting/Toeristenbelasting

De hondenbelasting wordt zoals door uw gemeenteraad is besloten, na halvering van de tarieven in 2013, in 2014 definitief afgeschaft. De toeristenbelastingtarieven verhogen we niet. De raming wordt gebaseerd op het al vanaf 2004 geldende tarievenniveau. Omdat toeristenbelasting wordt gebaseerd op een percentage van de overnachtingsprijs (3,5 %) groeien de opbrengsten vanzelf mee met de prijsverhogingen die ondernemers doorvoeren.

Parkeerbelastingen

Op 28 oktober 2002 heeft uw raad besloten het parkeertarief voor de automaten jaarlijks te verhogen op basis van de inflatie. Deze verhoging wordt slechts eenmaal per 3 jaar verwerkt in verband met de kosten van aanpassing van de apparatuur. De laatste verhoging heeft plaatsgevonden op 1-1-2008. Het tarief bedraagt sinds 31 maart 2008 € 1,00 per uur. De eerstkomende verhoging van het uurtarief zou in principe per 1-1-2011 hebben moeten plaatsvinden. Mede gezien de doorgevoerde tariefverhogingen van de afgelopen periode (van € 0,60 naar € 1,00) en gelet op de relatief lage inflatie sinds 2008 is de eerstkomende generieke verhoging wegens inflatie vooralsnog drie jaar doorgeschoven naar 1-1-2014. Echter er ligt sinds kort een wetsvoorstel waarin gemeenten gedwongen worden per minuut te af te rekenen. De gevolgen daarvan voor zowel de apparatuur als de tarieven worden op dit moment onderzocht. Nader bericht hierover volgt. De overige tarieven (parkeervergunningen e.d.) volgen jaarlijks het inflatietempo (2014 : 0,5%).

Belastingen leges en rechten

Rioolheffingen

Gezien de stand van de reserve rationeel rioolbeheer heeft uw raad besloten om in 2011,2012 en 2013 van tariefverhoging af te zien. Deze reserve bood daarom meer dan voldoende ruimte. In het voorjaar 2013 is het VGRP opnieuw doorgerekend. Daarbij wordt rekening gehouden met de stand van de voorziening en reserve en de wijziging van de BTW-toerekening: de lasten op dit beleidsonderdeel worden voortaan inclusief BTW ten laste van de voorziening en reserve gebracht. In de Kadernota 2013 is deze wijziging aangekondigd. Op basis van de nieuwe doorrekening van het VGRP kan het tarievenbeleid voor 2014 en volgende jaren worden vastgesteld. Conclusie is, dat vanaf het belastingjaar 2015 (vooralsnog tot en met 2032) een stapsgewijze verhoging van de tarieven nodig zal zijn van gemiddeld 2 % per jaar.

Reinigingsheffingen

De ramingen van de opbrengsten reinigingsheffingen 2014 worden in eerste aanleg gebaseerd op het al sinds 2007 bevroren jaartarief van € 128 per perceel per jaar. Zoals bekend is op dit moment in 2013 en volgende jaren een jaarlijkse aanwending van € 202.000 nodig om de tarieven reinigingsheffingen te kunnen blijven handhaven op het niveau 2007. Onlangs is door de Bestuurscommissie Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel (hierna: BCA) bekend gemaakt dat de kosten van inzameling c.a. vanaf 2014 € 58.000 lager zullen zijn. Het voordeel van € 58.000 in 2014 zal dus leiden tot een lagere aanwending van de "Voorziening afvlakking tarieven reinigingsheffingen" vanaf 2014. Deze aanwending kan worden verlaagd tot € 144.000. De stand van deze voorziening na het opmaken van jaarrekening 2012 bedraagt per 31 december 2012 € 512.000. Voor het begrotings-/rekeningsjaar 2013 zijn op basis van kennis op dit moment nog de navolgende meevallers te verwachten:

Jaarrekening BCA 2012 :	voordeel € 184.000
1 ^e wijziging Begroting BCA 2013 :	voordeel € 45.000
Totaal	voordeel € 229.000

Hierdoor zal de voorziening met € 229.000 toenemen tot € 741.000

De komende jaren verlopen de aanwendungen uit deze voorziening - bij verder ongewijzigde omstandigheden - als volgt:

2013 :	€ 202.000
2014 :	€ 144.000
2015 :	€ 144.000
2016 :	€ 144.000
2017 :	<u>€ 107.000</u>
Totaal	€ 741.000

De voorziening is - wederom bij ongewijzigde omstandigheden - in de loop van 2017 leeg. Dit betekent dat het in 2017 of misschien al in 2016 nodig is zal zijn voorstellen te ontwikkelen tot (gefaseerde) verhoging van de tarieven tot een kostendekkend niveau.

Overigen

De opbrengsten van de overige leges en rechten worden in de begroting geraamd op basis van de tarieven 2013 – en wanneer dat wettelijk is toegestaan - verhoogd met een kosteninflatiepercentage van 0,5%.

Overige financieel-technische uitgangspunten

Aantal inwoners:

2012	24.648
2013	24.743
2014	24.781
2015	24.878
2016	25.252

Aantal woningen:

2012	10.521
2013	10.700
2014	10.725
2015	10.785
2016	11.034

Rente financieringoverschot: 1,0%

Rente financieringstekort: 3,0%

Rekenrente nieuwe investeringen: 3,5%

13. Overzicht investeringen 2014 - 2018

Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen 2014-2018									
(bedragen x € 1.000)									
afd.	omschrijving	bruto investering	Subsidie / bijdrage van derden	netto investering	Jaar van investering				
					2014	2015	2016	2017	2018
RB	Reconstructie wegen Kalkhofseweg	880		880		880			
RB	Reconstructie wegen kruising Hapsebaan- De Hork	344		344	344				
RB	Reconstructie wegen Galberg	470		470			470		
RB	Reconstructie wegen Prof Vd. Brinkstraat	260		260				260	
RB	Reconstructie wegen	400		400					400
RB	Aanpassing OV ivm reconstructie wegen masten	20		20	20	20	20	20	20
RB	Aanpassing OV ivm reconstructie wegen armaturen	25		25	25	25	25	25	25
RB	Vervanging lichtmasten	30		30	30	30	30	30	30
RB	Vervanging armaturen	20		20	20	20	20	20	20
RB	Uitvoeringsprogramma V&V-plan	470	165	305	305	427	514		
RB	Vervanging Parkeerautomaten Molenstraat	15		15	15				
RB	Aanpassing groen ivm reconstructie wegen	35		35	35	35	35	35	35
RB	Renovatie aanleg speelplekken	175		175	175	100			
RB	Vervanging speeltoestellen	93		93	93	50	114	114	114
RB	Vastgoedbeheer BGT	68		68	68	45	30	30	30
RMO	Voorbereiding Randweg Haps	100	50	50	50				
Puza	Key2Burgerzaken (GBA) (PZ) software	88		88	88				
Puza	Kas4All (PZ) software	10		10	10				
Puza	Investering klantcontactcentrum	15		15	15				
Totaal uitbreidings- en vervangingsinvesteringen					1.293	1.632	1.258	534	674

Rendabele investering (dekking uit voorziening/algemene reserve)									
(bedragen x € 1.000)									
afd.	omschrijving	bruto investering	Subsidie / bijdrage van derden	netto investering	Jaar van investering				
					2014	2015	2016	2017	2018
RB	Uitvoeringsprogramma wegbeheer	500		500	500	612	627	643	659
RB	Programma Groepsremplace	100		100	100	50	75	50	75
RB	Programma schilderen lichtmasten	15		15	15	35	35	35	35
RB	Uitvoeringsprogramma rioolbeheer opstellen rioolbeheerplan (afschrijving ineens)	30		30	30	0	0	0	0
RB	Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 15 jaar afschrijving	50		50	50	90	114	134	93
RB	Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 45 jaar afschrijving	185		185	185	210	265	312	217
RB	Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 60 jaar afschrijving	785		785	785	300	380	445	310
RB	Onderzoekskosten uitvoeringsprogramma rioolbeheer (uit exploitatie)	5		5	5	5	65	5	5
RB	Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer	164		164	164	405	385	193	477
RMO	3 faunapassages EVZ St. Anthonisloop/Balkloop	24	17	7	7				
RMO	Dassentunnel A73	80		80	80				
Totaal rendabele investeringen					1.921	1.707	1.946	1.817	1.871